

A magyar nevű zsoldosokon kívül 1528-ban Eperjes város táborigyujának is magyar neve volt, t. i. *Vitéz*.

Ezzel Eperjes város középkori magyarságára vonatkozó adatokat ki is merítettük.

Következik most már befejezésül a fentebb említett adólajstromokból és számadáskönyvekből összeállított eperjesi magyar polgár-névsor, amelyet azzal a megjegyzéssel teszünk közzé, hogy az egyes nevek mellett zárójelben jelezzük az illető név előfordulása évszámát, s adjuk a neveket nemcsak betűhíven, hanem a változatokat is. Ott, ahol forrást nem idézünk, a 846/a. számú adólajstrom colligatum értendő.

(Folytatása következik.)

Iványi Béla.

Az ormánysági nyelvjárásból.

(Második közlemény).

Tájszók.

CENCI = ágyiruha, ruhaholmi: „Olyan gyöngé, hogy azt a kis *cen-cijét* se tudja maga bévetni“.

CÉRKAD, *mögcérkad* = cikákolva fulladoz, megfullad. „*Cérkattá* vóna mög!“

CIBÖLÖS I. HÖTTE-hel.

CIBÖR I. CÍPÖR.

CICA: lányok leeresztett hajfonata. „De szép *cicája* van annak a lánynak!“

CIKÓ: *kucó*, zug a kemence, kályha mellett. „Béüt a *cikóba*“.

CIKORA: csira, — *cikorázik* = csirázik. Jobban mondva a csirázás legkezdeti állapotát jelenti, amikor a mag már meghasad s az életindulás látszik. „Má *cikorába* van, — má *cikorázik*“.

CILÁMPÁS: hanyagul és szennyesen öltöző, *lipáncos*. A gatyás tyúk-

ra is mondják: „A *cilámpás* mindön-ségét a nemzetségöndnek!“ „De nem jó' á' rajta a ruha, olyan, mind a *cilámpás tik!*“

CIMA I. CSUMA.

CINEGE I. CÖNÖGE.

CÍPÖR: széles, kerek, felül fényes, alul szőrös levelű, sárga virágú, árokparton nő, gyulladt daganatokat elszívó gaz. Így is mondják: *cibörlevél*.

CO: „Ne, ne, *co* bë ne!“ — Csak a lábas nagy jószágnak mondják.

CONDOLATLAN: csunya. „Të — *condalatlan!*“

COPÁKÁS: úszós (tészta). „Mögöhetőq a *copákás* tésztádat, tisztára éfött“.

CÖNÖGE I. [KÖLDÖKCINEGE].

[CÖVEK] I. [HÖRREN].

[CUC] I. FONÁCUC.

¹⁵ Eperjes város levéltára: 890/a. szám, 194/b. lap.

CÜCA: egy bizonyos ormánysági gyerekjáték, a maiak már nem ismerik. Kb. 10—15 cm-es ágvéget egyik végén kihegyeznek, másik végébe kis fúróval lyukat fúrnak, ebbe erős lúdszárvéget; kb. 10 cm-re elvágottat, lepihéztet dugnak, úgy hogy szilárdan álljon s a tollszár lyukába két vékonyabb, pihés tollszárat erősítenek. Most a fácska nem hegyezett végét oldalt kb. 2 cm-re bevágják, ebbe a bevágásba húz a gyermek egy pálcavégre erősített madzagot. A pálcát meglóbálja, a *cüca* a madzagvégről toronymagasságyra felrepül s miután a *cüca* súlypontja a fa kihegyezett vége felé van, függőleges irányban tér vissza s hegyével beleáll a földre. A játék neve ma már csak ezekben a szólásokban fordul elő: „Úgy tarti a fejét, mind a *cüca*“ (t. i. a csecsemő, aki már emelgeti fejét). Vagy: „Úgy áll a feje, mind a *cuc*“ (t. i. függőleges irányban). — Jelenti továbbá a pajtacsúcsba beerősített kiálló karót, amit zsuppal vettek körül s ehhez erősítve kezdték a zsuppozást.

CUCÓKA: nüdli-tészta. *Cucókázni:* a fonóban kőgöngyölecskéket csinálnak. Egymás mellé teszik a lányét meg a legényét, meggyújtják. Ha mindegyik fölszáll, vagy lennmarad: egymáséi lesznek.

CÜKA: kis zsák, *acskó*. Ebben tartják a diót, mákot, ilyenfélélt télen a padláson.

CSADÉ: sás, gaz s durvább fűfélék keveréke, a takarmány leghitványabbja.

CSÁGGATÉ: a talyiga rudján levő ivalakú vas.

CSÁGLA: mankó. „Két *cságlán* járt.“

CSAHÓ: bőbeszédű. „Mit csahogó, tő *csahó!*“

[CSAL] *Csába:* cserbe. Csak ebben az alakban: „Nem hagy *csába*...“

CSALÁD: Ormányságban a család egy tagját jelenti. Az egészről mindig többes számban beszél pl.: „Nó, kis *családjaim*, nincs valami baj?“

CSALÁDNEVEK: *Kamu, Muhó, Barahó* (Székely monda), *Csöme, Ledő, Pancsó, Jaksa, Györkö, Bufa, Döme, Tomor, Rubenték* Jóska bácsám. *Gáték* Jancsi bácsám. *Vargák* Márka neném. Soha nem a pusztá vezetéknévet mondják, hanem az egész családot egybefoglalva emelik ki belőle az illetőt.

CSÁNK I. CSANYIGA.

CSÁNKÁ, écsánká: birkózás közben az egyik birkózó a másik lába mögé teszi a maga lábát s azonkeresztül elejti. „*Csánká!* — Gyere még éccör!“

CSANYIGA: lónál *nyüger* (térdhajló), marhánál: *csánk*, embernél (csufolódva) boka. „Had' üssem el a *csanyigádat*.“ Vö. [LÉPOL].

CSAPÉNT: csaptig, szőnig, *intes*. „Adtam egy nyócada búzát *csapént*.“

CSÁRMA: kelekótya. „Tő — *csárma!*“ „Ne *csármákodj!*“

CSÁS: a rúd mellett balról álló ló. *Hejszás:* a rúd mellett jobbról álló ló.

CSATARÁSZ: a kisgyerekek a kezdő beszéde. „Tud-e má beszéni?“ „Má' *csatarász*.“

CSÉCS I. RIPINC.

CSEFETŐL: csahol. „Egész éjjē *csefetől* a kutya.“ Így is mondják: *cseftet*. „Nem harap ám, csak *cseftet*.“

CSÉLLŐ: fonalfölgombolyító eszköz. Talpon 2 függőleges irányú oldal, közte alul és felül 1—1 sok pálcikából összeszerkesztett, hosszú dróton forgó henger. Erre raknak egy-egy *fágyaték* fonalat s erről *csévölik* a *pörgön* forgó *csévre*.

CSEPŐTE: árokparti vesszőhajtás, növendék cserje.

CSÉPŰ I. SZÖSZ.

CSER-KORSÓ I. BUTYAKOS-KORSÓ.

CSERPENYŐ: 3 lábú vaslábas. Vö. KASZRÓ.

CSETRÖS: 8—10 l-es kulacshoz hasonló, nyaknélküli faedény víz- vagy bortartásra. Lyuka az oldalán van. „Van-é még bor a csetrösbe?” Nevezik *kondérnak*-nak is. De az igazi kondérnak nyaka is van.

CSÉV I. CSÉLLŐ.

CSÉVE: a vetélőbe illesztett nád- v. facsövecske. Erre *csévölik fő* a *cséllő-pörgön* a fonalat s szövés közben erről fogy a fonál.

[CSÉVELŐ] I. CSÉLLŐ, CSÉVE.

CSIBAJKÓ I. CSIRKÓK.

CSIBAJOG: „*csibajognak* a gyerekök.” (Visszafojtott lárma.)

CSICSA: bojtorján. „Telelöttem *csicsává*.”

CSICSAK: hegyes túskegáz.

CSICSOG: csicsereg (a fecske.)

CSIFUT: zsidó gúnynév. „Vén csifut.” Mikesnél is előfordul. Horvátul is gúnyosan: *csifut*.

CSIGGATÉ: a szövőszéknek az az emelő-csiga forma része, amire van a *nyist* rákötözve.

CSILLANGÓZIK: ide-oda ugrál, vacillál. „Az is *csillángózik* ám, azt se tudja, mi' csinájjon!”

CSILLING: halászsas. Fehér madár. Vízre rakja fészékét.

CSIMBÓK: bog. „Kettős csimbókot is köttem a kötélre.” A haját is *csimbókba* kötötték elől a két halántéknál régen.

[CSIN] I. TARKA-CSINJA.

CSIPESZKEDIK: ágaskodik. „Nem éröm föl a fogast, csipeszkönni kē.”

CSIPKE-HŰSŰ: sovány. „Az is olyan *csipke-hűsű* vót teljes életibe.”

CSIRHÓK v. csibajkók (többes szám!): csajvadékok, apróságok. Csak kis gyermekekre mondják. „Ezök a *csirhók* idő előtt lecsohóták (levérték) az ómámat.”

[CSIRIBÉL]. *Lecsiriből*: körül vesznek valakit kiabálva, hogy azt sem tudja az illető, melyiknek feleljen, mint ahogy a csibék körülcsipogják az anyjukat. „Tudod, lányom, úgy fétöttem a lenemet (t. i. a vásárban) mer engöm *lecsiribőtek*, körüfogtak, hogy azt se tudtam, melyiknek adjam először.”

CSIRJÁK I. CSURJÁK.

CSIRKE I. BUBOLYA.

CSITKOS v. *csutkos*: kopott, cse-nevész. Csak a lány hajára, meg a ló sörényére, farkára mondják így: „Ériszáta, mer nagyon *csitkos* a sörénye.” „*Csitkos* haju lány.” „Az Évának igön *csitkos* haja vót.” „Milyen *csitkos* (kopatt) ennek a lónak a farka!”

CSÓBÉ: jókedvűen helytelen magaviseletű. „Mit *csóbé* kodó?” „Ne légy olyan *csóbé*.” (Nem rokon-e a székely góbéval?)

CSOBOLYÓ: szájas korsó, az alföldi *kanta*.

CSÓCSA: összerágott étel fogatlan kicsik számára.

CSÓCSI: „*Csócsi* baba, *nyali* dajka.” Jelentése: mikor a kis gyermeket eteti a dajka, s a kis gyermek csak kóstolgatja, de a summát a dajka eszi meg. „Ugye — *csócsi* baba, *nyali* dajka?”

[CSOHOL] *Lécsohó*: lever. Csak gyümölcsre mondják. „*Lécsohóták* a bitangok a körtémet.”

CSOKMÁNY: favágófejsze. Csak a somogyi szélen ismerik. „Hozd ki azt a *csokmányt*.”

CSOMBÓS: „Ne ütesd olyan közé egymáshó (T. i. az eleven sövényt)

mer nagyon csombós lössz!" Egy-
másba növeőn sűrű.

CSOMISZLÓ: burgonyatörő fa.
„*Csomiszlód* lē azt a kolompért!"
Mondják *csömiszlő*-nek is.

CSOMISZLÓ I. CSOMISZLÓ.

CSOMOROS. Csak fára mondják.
Jelentése: csomós, dudorodásos.
„Olyan *csomoros* nyárfa, rózsás, —
abbú van a szép bútor."

CSÓRAG: husáng. „Fogom azt a
csóragot, maj' éhajtlak énnend!"

CSÓROG: korog, *kórog* „Mast má
maj möggyógyé, mer má *csórog*" (t.
i. a gyomra).

CSÓTÁR: csoroszlya.

CSÖCSÖKE-SZILVA: nyakas, vö-
rösszilva.

CSÖMISZLÓ I. CSOMISZLÓ.

CSÖMÖZ: poloska. Mindíg így
mondják. Pl.: „Nagyon sok *csömöz*
van náluk."

CSÖNGE: lapda. *Csöngézni* =
lapdázni. *Farkascsőge* = farkas-
alma.

CSÖPÖGÉS I. ISZTORHÉJ.

CSÖRMÓ: az állat (tehén v. disz-
nó) szőrére ráragadt s rászáradt sár
— v. piszokcsomó. „Jaj, de *csörmős*
ez a disznó!"

CSÖRŐ-, CSÖRÉ- v. CSÖRJE- fa:
egy bizonyos erdei vadfa, amiből
készítették régen a *fáklyát*. Gyü-
rücske-fa.

CSÖSZE: selypítő. „Olyan *csö-
szen* beszél."

CSUHA: elől kapcsokkal ellátott,
mellény-szerű ruhadarab. Férfiakén
2 sor ércgomb.

CSUMA: a kukorica lemorzsolása
után megmaradó csutka. Belső Or-
mányságban mondják *csimá*-nak is.

[CSUNYÜL]: *Mögcsúnyé*: meg-
vész. „*Csúnyétt* kutya." „Maj' mög-
csúnyé utánna."

CSURJÁK v. *csirják* = pattanás
a tésten. Nevezik *vörce* néven is.

CSÜSZTATÉ: csusztató ágas,
amire rakják az ekét s így huzza a
ló az úton.

CSUTKOS I. CSITKOS.

CSÜR: karika, orsó a *pörgő*-n.
„Hány *csürré* van fonala kénnek?"

DALOL a *tikom a tojáson*: abba
hagyja a kotyolást a tojáson s ká-
ricál.

DARGALLÓC: vastag csöpüváv-
szon. „Élyen *dargallóc* biklába' sah-
sé jártam."

DARVOGATI, *dermögeti* a hideg
= végigfutkos rajta, *kigyúti* a hideg,
rázi a hideg. Van *torkos hideg*, mi-
kor a gyerek hidegrázás közben kéri
legjobban a kenyeret: „Azér ám,
mer a *torkos hideg* leli."

DE Ę = körülbelül. „Vót de Ę
tiz." Mindíg így mondják.

DEMBÖLÖDIK: topog. „*Dembö-
lődj*, édős lányom, maj' fázó!"

DERCE: vörös liszt.

DERCÉL: izeg-mozog. A tehénnek
a fejő asszony: „Há *dercesz?*"

DEREBES: kősó, darabos só.

DERENCSŐ: tereferél. „Mit tun-
nak annyit *derencsöni?*"

DÉRÉK-ÚT: országút. „Dérék-
úton möntünk mindönütt."

DERMÉGET I. DARVOGAT-.

DESZIG: bezzeg. „Gyütt addig,
amíg nem kellött dógozni, — *deszig*
nem gyün mast!"

DÉVANKOZNI: unatkozni, időt ha-
szontalanul tölteni. „Egész nap jába
dévánkoztam ott."

DÉZMA: egy bizonyos értelem-
ben: hitvány, beteges, sovány. „Ej,
— te szegény *dézma*, nem mégý
sömmire!"

DIA: dió.

DINNYE I. BICA.

DISZNÓK-ÓLJA. „De rossz állapot-
ba van a kétök *disznókólja!*"

DOBOGÓ: híd. Az én gyerekkoromban még általában így hitták.

DOLGOZIK I. SZERTELŐDIK.

DOMBÉROZIK: 1) a szita szítálás közben ad zúgó hangot, — 2) dorbézol. „Csak úgy *dombérozott* a szita.“ „Egész éjjê ott *dombérozta*.”

[DOROZMAS] I. BARKÓCÁS, RIPINC.

DÖDÖLLŐ v. *dödölle* = a torony bádogtetejének gombja. „Ni — most föstik a nagy *dödöllöt!*”

DÖME = esetlen, esetlenül nagy. „Mennyivê szöbb ez, a kis törpe fa, mind az a nagy *döme.*”

DÖNG I. FÁGYATÉK.

DÖNGÖR: rétnek, szántónak a dombos része. „Ètt a *döngörjin* löhet boronáni.“ Ellentéte a *lapis*: „Viz van a *lapisokon.*”

DÚCIKÁ: dúdol. „Hotyon is van az a nóta? *Dúcikája* kéd ê!”

DUDÚ: tejes köcsög, amit itt többnyire *csücsos-fazék*-nak mondanak. A szopó csecsemőnek is mondják kedveskedve: „*Dudúzzá*, kis angyalom!” *Dudú* továbbá az üreges fatörzs, aminek alját bedeszakázák s gabonát tartottak benne. A *bodonyos-kutat* is nevezték *dudús-kut*-nak. *Dudús-hajma*: földmagzott lyukas száru hagyma.

DUFA v. dupa I. ZUPOLÓ.

DÜLŐ. *Dülők mög a sélók*: régi világban a rablókat nevezték így. Pl.: „Gyünnnek a *dülők*, mög a *sélók!*” A hagyomány szerint a tarisznyában hordták a pénzt, egy-egy odvas fában rejtették el, abba szöveget vertek, hogy visszataláljanak hozzá s így történt meg, hogy néha hosszú időn át ott maradt s a késő unokák találtak rá.

DURDÁK: egyszer főzött pálinka. „Finom vót má a *durdákja* is.“

DÜLŐNEVEK: *Paplikos*, *Pályó*,

Kengyőcse, *Mukácsi*, *Gajsz*, *Balaca*, *Kecel*, *Adrainta* (török rege hozzá), *Kabla*, *Palaj*, *Pelicsuma*, *Lázak*, *Mokrád* (sok helyen), *Maláka*, *Páprádos*, *Bujtos*. Vö. MALÁKA.

ECSEL: fej. „*Ecséd* mög lányom, azt a tehenet!”

[-È?] „*Látod-ék-è?*” „*Túdod-ék-è?*” Mikor sápitózza beszél valamit az öreg asszony, akkor mondja így. Csak a „látod-” és „túdod-” után.

ECSELŐDIK: ide-oda csapkod. A marha *ecselődik* a farkával. A cigányasszony *ecselődött* a bottal a rátámadó kutyák ellen.

EDÉNY: ruhás szekrény. Mindig így mondják. „Belényút az *edényömbé.*”

ÉDOMTALAN: ostoba, helytelen, *kelletlen*, eszelős magaviseletű. „Tè — *édomtalan!*”

ÉGYÁBKOR: egyébkor, máskor. „Hogy is vót *égyábkor?*”

[ÈJ-] I. ÈVÖS.

EKE I. [TÖLT-].

EKKORICA: ekkorácska. Kicsiséget fejez ki.

ELÉ. „Alig vagyok *elé*”: alig lézengek, olyan beteg vagyok. Soha nem *elö*, mindig *elé*. „*Elé-add!*”

[ÈLÈZ] I. [MÜHELY].

ELLEN I. KALÉSZOL.

ELŐ I. PÁSZTA.

[ELÖRUHA] I. ERUHA.

[ELSŐ] I. [BELSŐ].

ENCÈM-BENCÈM. „Annyi sok *encòm-bencòm*: van ètt”: sok összevisszaság, rendetlenül sok minderrholmi együtt.

[ENGESZT]. *Kiengeszt*: fölolvaszt. „*Kiengesztöttök* a jeget meleg víz-zè...”

ENYEG: genny és ragadós valami. „Sok *enyeg* kigyütt belüle.” (T. i. a sebből.) Vagy pl. mondják a sáros

földre is, amikor a fagy után fölen-
ged és ragad: „Nagyon *enyekös* az
út.”

EPLEN: a szánnak az az első
vagy hátulsó része, amelyben a
rakoncák (fönlálló rudak) vannak.
„Béakasztottam a gyeplőt az *éső*
eplénbe.”

[ÉR] I. MEG-ÉR.

[ERESZT] I. GYARAT, [SZÁL-].

ÉRTÉK I. RAJ.

ERUHA (néha így is mondják:
előruha) Jelentése: nem a Szinnyei
Tájszótárában közölt *kötény*, ha-
nem... A *bikla* (l. *bikla* alatt!) ha-
sitéka elül volt (mivel füzőre volt
húzva) *kis* és *külső biklán* egyaránt.
Ennek a hasitéknak eltakarására
szolgált a legfelső és alatta lévő
bikla között az *eruha*.

ESZTER. Az Orm.-ban: *Hestör*,
Östör, *Hecsi*, *Csecsi*. „A *Csecsi* né-
ném...” *Siratja* az asszony meghalt
testvérét: „*Östörünk — Östörünk!*”

ÉPÖLÖDIK: törí az eszét, emésztí
magát, törí-marja magát. „*Miön épö-
lödő?*” — „*Azon épölödöm*, mi is
lössz ebbü a gyerökbü.” „*Annyit*
épölödtem rajta...”

ERESZT I. GYARAT.

[ÉSZIK]. *Övöllen*: evően. „*Övöllen*
möjt a mezőre.” *Ment* is, evett is.

[ESZTERHA]. *Isztorhéj*, vagy *csö-
pögés*: ereszalja. „*Ott van az isztor-
héj* alatt.” „*Né állj a csöpögésbe!*”

[ÉVÉGETŐZIK] I. NYÁMOLÓ-
DIK.

ÉVÖS ÉCCAKA: szinte az éjtszaka
fokozása. Értelme: az éjtszaka kellős
közepén, a legsötétebb éjtszakán.
Többnyire olyasvalami elbeszélésnél
használgják, amikor csodálkozva vagy
megütközve mondják el az esetet.
„*Évös éccaka* od hatta az urát.”
„*Évös éccaka* bé kellett fogni...”

FACÉR: egymagában élő, tehát

aki sok mindent megtehet, akinek
sok mindent szabad. „*Facér* egy em-
bör!” „*Facér* mönyecske!” A *kacér*
mást jelent.

FAC SARÉK I. FÁGYATÉK.

FÁGITÓ: favágító, favágóhely.
„*Od van a fágítón* az aprófa, mőnjün
kē, hozzun kē!”

FÁGY: mohón sodorja be nyelvél-
vel (a marha) a szénát, takarmányt.
Csak marhára mondják. „*Csakúgy*
fágyi a szénát.”

FÁGYATÉK. Egy köteg pamut =
egy *döng* — egy *döngben* van kb. 10
tekerék v. *facsarék* — minden *teke-
rékben* van külön elkötött 5 *fágya-
ték*. Egy *fágyatékot* tesznek föl egy-
szerre a *cséllő*-re, amiről *csévölik*
le a *pörgön* levő *csév*-re. A *cséllő* 2
függőleges oldal, közben 2 sokpá-
cájú henger, ami hosszú dróton fo-
rog. Vö. CSÉLLŐ.

FÁGYHÖGY. Ebben a szélásban:
„*De hónapra*, ha *mőfgagyna*, *émön-
nek fágyhőgyön*.” T. i. ma még járha-
tatlanul sáros az út. *De holnapra* ta-
lán már megbír a föld *fagyott hōgye*
azaz teteje.

FÁIZÁS: fahordás. *Fáizó-nap*: a
hétnek bizonyos napja, amikor sza-
bad volt a jobbágnak bizonyos ro-
bot fejében az urasági erdőből ma-
gának fát hordani.

FÁKLYA. *Csőrje*- v. *gyürücske*-
fából (finom pipaszárakat is készítet-
tek belőle) vékony pálcákat hasogat-
tak, füstre fölrakták, kiszáftották,
azután a minden házban is meglévő
kalátatát a kemence mellé vagy a
középre állították, abba beledügték a
csőrje pálcikát, meggyújtották: — ez
volt a *fáklya*. A legkezdetlegesebb
világító szerszám.

FARCSIK: farcsont. „*De fáj*, du-
ruszám, a *farcsikom!*”

FARKA-CSINJA: a marha v. ló
farkának legalsó csontíze, ami után

a *lam*-ja (hosszú farokszőr) következik csak. „E' jó fejős lössz, mer' a *farkacsinja* léér a csánkján alú.“ „Lenyírta egészen a *farkacsinjáig* (t. i. a *lamját*.)

FARKAS-CSÖNGE I. CSÖNGE.

FAVAGÍTÓ I. FÁGITÓ.

FEJETÉK: a kútnak a forrása. „Nagyon erős a *fejetékje*, azér' olyan zavaros ám a vize.“

FEJÉZÉK: eltördelözött búzaszárak, amik a marokszedés után elmaradoznak a tarlón. Nevezik *gereblyélés*-nek is. „Haza kê hozni a *fejezéköt* is (v. a *gereblyélést* is.) Vagy: „Emék, összeszödöm a *fejezéköt*.“

FEKÉLŐDIK: a fekszik ige gyakori alakja. Hol lefekszik, hol fölkel, többet fekszik, mint nem: ez az értelme. „Nem dógozik a' má sëmmit, csak *fekélődik*. Nem é' soká!“

FEKETE-GÁBOZ I. GÁBOZ.

FÉKÖTŐ: az asszony kora szerint változó színű, esetleg alakú fejdísz, a fiatal nő legfőbb ékessége. (Leírását l. az „Ormánysági népviselet“ c. dolgozatomban!)

FELESZÁLAS I. SZÖSZ.

FÉLSZÉR I. [SZÉG-].

FENDSE: ferde, girbe-gurba. „Nagyon *fendsén* épüt ez a mi uccánk.“ „*Fendse* a cipöd sarka.“ Mikor az oláh teknővájó teknőt árul s az nem áll meg jól a fenekén, hanem félrebillen, arra is azt mondják: „*Fendse*, — ezt nem vögyünk mög.“

(Folytatása következik.)

FÉRTÁLYOS I. [POLGAR].

FÉRUHA: fejkendő. Mondják néha így is: „Od van a *fejeruhám*, hozd éde!“

FÉSZÖK. Tárgyraggal *föszket* („Mögcsinyátam a *kotyosnak* a *föszket*“). Többes-szám: *föszkek* (Készen vannak a *kukoricaföszkek*“). Fészkel: *föszkel*. „*Föszkelődik*, mind a *kotyos*.“ Így is: „Mit *figgölődő*? Mőgüjj a heledön!“

FÉVAJ: kőralakú ruhatekercs, amit a kosárvivő asszonyok fejükre, a kosár alá tesznek, hogy az biztosan álljon s a fejet se gyötörje.

FIENTE: fű korában, amig zöldben volt. (Ad analogiam: nyaranta, te-lente). „*Fiente* magyon szép vót a búzám.“

FIMONTOS, *fimöntös*: finom, kiváló. „Az *fimontos* egy embör.“ — „Szép-é az a lány?“ „Nem olyan *fimöntös*.“ — „Olyan *fimöntös* szármántot főztem...“

FINAK: nyéllel ellátott 1 l-es fedény a malomban. Ezzel vették ki a vámot.

FITAK: fejkötő fityegő dísze, aminek a végén a *bubúcs* (bogyóalakú dísz) volt.

FÍTYOL, *fityolódik*: Fitymál. „Csak *fityoli* az embört.“ „Csak *fityolódj!*“

FOGAS I. TÁLAS.

FOGÁS I. PÁSZTA.

[FOGDOS] I. NYÜST.

FOLYOSÓ I. REG.

(Kákics.)

Kiss Géza.

Kisebb közlemények, apró megjegyzések.

A romázás gyermekjáték és e szó eredete. Erdélyi (árkosi) gyerekkori játékaink közé tartozott a *romázás*. Tavaszra ragadólag az első fű idején játszottuk.

Alig hogy elmegy a hó és kizöldül a téli fagyban felpuhult